

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315206356
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2315206356.5

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: Ing. I. G., nar. XX.X.XXXX, adresa L., V. XXX/XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou: JAVOR - TOKÁR, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Bratislava, Stará Vajnorská 37, IČO: 36 264 750, proti žalovanému: O. N., nar. XX.X.XXXX, adresa E. XXXX, zastúpenému advokátskou kanceláriou: Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom Hlohovec, Železničná 4/A, IČO: 52 635 970, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 17C/230/2015-333 zo dňa 4.11.2019, v spojení s opravným uznesením č.k. 17C/230/2015-394 zo dňa 18.12.2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s jeho opravným uznesením **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku rozhodol nasledovne:

I. Súd zrušuje podielové spoluvlastníctvo strán k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území E., obec E., okres Galanta, parcela registra „C“ č. 1516/134-zastavané plochy a nádvoria o výmere 184 m² zapísaná na Liste vlastníctva č. XXX Okresného úradu Galanta katastrálneho odboru a vyporiadava ho tak, že do výlučného vlastníctva žalobcu prikazuje novovytvorenú parcelu č. 1516/134-zastavané plochy a nádvoria o výmere 110 m² sa a do výlučného vlastníctva žalovaného prikazuje novovytvorenú parcelu č. 1516/339-zastavané plochy a nádvoria vo výmere 74 m², identifikovaný geometrickým plánom č. 5-8/2019, vyhotovený 19. septembra 2019 Ing. C. E., overený 3. októbra 2019 Okresným úradom Galanta katastrálnym odborom č. G1-1329/2019.

II. Súd zriaďuje na novovzniknutej parcele č. 1516/134 vecné bremeno v prospech žalovaného spočívajúce v práve prechodu pešo, prejazdu motorovým vozidlom do 3,5 tony a v práve čerpať vodu zo studne, identifikované geometrickým plánom č. 5-8/2019, vyhotovený 19. septembra 2019 Ing. C. E., overený 3. októbra 2019 Okresným úradom Galanta katastrálnym odborom č. G1-1329/2019.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu ako ho zistil z vykonaného dokazovania, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom na nehnuteľnosti parc. č. 1516/134 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 184 m² zapísaných na LV č. XXX Okresného súdu Galanta v pomere 3/5-ín k celku a žalovaný je podielovým spoluvlastníkom k nehnuteľnosti v podiele 2/5-ín k celku. Žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti zapísaných na LV. č. XXX, parcely registra „C“, parcela č. 1516/87 o výmere 542 m², parcely č. 1516/179 o výmere 133 m², parcely č. 1516/186 o výmere 110 m², parcely č. 1516/322 m². Rodičia žalovaného sú vlastníkami nehnuteľnosti zapísaných na LV č. XXX, parcely č. 1516/178 o výmere 111 m², parcely č. 1516/180 o výmere 302 m², parcely č. 1516/314 o výmere 76 m², parcely č. 1516/323 o výmere 72 m² a rodinného domu súpisné č. 1413 na parcele č. 1516/313 a podielovými spoluvlastníkmi v podiele 1/2 k celku zapísaných na LV. č. XXXX, parcely č. 1516/229 o výmere 229 m², parcely č. 1516/230 o výmere 470 m², parcely č. 1516/313 o výmere 117 m². V

konaní bolo preukázané, že vzťahy medzi stranami nie sú dobré a obidve strany nechceli zotrvať v podielovom spoluvlastníctve. Mimosúdnu dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva sa stranám nepodarilo uzatvoriť, z ktorého dôvodu žalobca podal na súd predmetnú žalobu. Žalovaný súhlasil so zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva v zmysle žaloby, pričom žiadal zriadiť vecné bremeno okrem práva prechodu peši aj právo prejazdu motorovým vozidlami do 3,5 tony cez novovzniknutú parcelu pripadajúcu do vlastníctva žalobcu č. 1516/134. Rozpor medzi stranami bol v časti zriadenia vecného zriadenia. Za týmto účelom žalobca súdu predložil geometrický plán č. 51/2014 a súhlasil s obmedzením svojho vlastníckeho práva spočívajúceho v prechode cez pozemok peši. Žalovaný predložil súdu geometrický plán č. 5-8/2019 a žiadal zriadiť vecné bremeno spočívajúce v prechode cez pozemok pešo, prejazde motorovým vozidlom a čerpaní vody zo studne.

3. V ods. 5. odôvodnenia súd skonštatoval, že pre zjednodušenie bude v odôvodnení uvádzať žalovaný aj v prípade, keď ešte v konaní vystupovali rodičia žalovaného. V ods. 24. prvoinštančný súd skonštatoval, že v danom prípade je viazaný žalobou.

4. Právne súd vec posúdil na základe aplikácie hmotnoprávných ust. § 3 ods. 1, § 137 ods. 1, § 142 ods. 1, 2, 3, § 151n ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka (ďalej aj len OZ).

5. Predloženým geometrickým plánom č. 5-8/2019 Ing. C. E. mal súd za preukázané, že nehnuteľnosť je reálne deliteľná. Vzhľadom na výpovede strán a geometrický plán súd zrušil podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnosti parcele č. 1516/134 o výmere 184 m² a spoluvlastníctvo vyporiadal v zmysle predloženého geometrického plánu č. 5-8/2019, úradne overeného 3. októbra 2019, a to reálnym rozdelením podľa spoluvlastníckych podielov tak, že do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal parcelu č. 1516/134 o výmere 110 m² a do výlučného vlastníctva žalovaného prikázal parcelu č. 1516/362 o výmere 74 m² a súčasne zriadiť vecné bremeno spočívajúce v prechode pešo cez pozemok a prejazde motorovým vozidlom do 3,5 tony a čerpania vody zo studne cez novovzniknutú parcelu č. 1516/134.

6. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie mal za to, že zriadené vecné bremeno je primerané, nakoľko je zriadené v rozsahu potrebnom v práve prejazdu motorovým vozidlom, ktorý bude žalovaný využívať len príležitostne, pričom inú prístupovú cestu dostať sa na svoj pozemok nemá. Žalobca poukazoval na to, že žalovaný si môže vybudovať príjazdovú cestu na pozemku svojich rodičov. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že riešenie uvádzané žalobcom neprichádza do úvahy, pretože cesta by bola veľmi úzka na prejazd motorovým vozidlom a okrem toho na nehnuteľnosti rodičia žalovaného majú vybudovanú okrasnú záhradu, ktorí s vybudovaním cesty nesúhlasili. V prípade vybudovania cesty cez pozemok rodičov žalovaného náklady na búracie práce by predstavovali sumu okolo 10 000,-Eur.

7. Súd zriadiť aj vecné bremeno spočívajúce v čerpaní vody zo studne. Žalovaný využíval vodu zo studne, čo žalobca nepopieral. Žalobca trval na vybudovaní studne na žalovanom pozemku. Súd nevidel problém so zriadením vecného bremena spočívajúceho v užívaní vody zo studne z dôvodu, že žalovaný využíva vodu, len príležitostne. Je pravdou, že žalovaný si môže studňu vybudovať, avšak musel by vynaložiť finančné prostriedky na jej vybudovanie a okrem toho žalovaný by si musel zabezpečiť prívod vody na nový pozemok, ktorú skutočnosť žalobca nerozporoval.

8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania z dôvodu čiastočného úspechu strán v konaní.

9. Opravným uznesením č.k. 17C/230/2015-394 zo dňa 18.12.2019 súd prvej inštancie s použitím ust. § 224 CSP opravil výrok I. preskúmaného rozsudku a to v časti označenia novovytvorenej parc. č. 1516/339, ktorá má byť správne označená ako parc. č. 1516/362.

10. Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca, pričom uviedol, že napáda iba výrok II. o zriadení vecného bremena a uplatňuje odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP, a domáha sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Prioritne v bode 1. dôvodil tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že súd prvej inštancie vôbec neodôvodnil prečo a z akých dôvodov považoval za dôvodný návrh na zriadenie vecného bremena spočívajúce nielen v práve prechodu, ale aj v práve prejazdu motorovým vozidlom do 3,5 t cez novovznikajúcu parc. č. 1516/134 a neodôvodnil prečo a z akých dôvodov nezriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu v prospech vlastníka novovytvorenej nehnuteľnosti č. 1516/134 cez 1516/362 t.č. žalobcu, ktorý tak nebude mať nijakým spôsobom zabezpečený prístup na svoju parc. č. 1516/179. V zmysle judikatúry vecné bremeno by malo obmedzovať vlastníkov novovzniknutých nehnuteľností v rovnakom rozsahu a pokiaľ to nie je dobre možné, mala by sa táto skutočnosť zohľadniť pri vyporiadaní. Vecné bremeno je nutné zriaďovať so zreteľom na čo najmenšie zaťaženie nehnuteľností. Súd prvej inštancie z tohto hľadiska nezdôvodnil prečo je na strane vlastníka novovznikajúcej nehnuteľnosti parc. č. 1516/362 daná potreba prejazdu motorovým vozidlom do 3,5 t na túto parcelu. Potrebu zriadenia vecného bremena žalovaný nijako neodôvodnil, nezdôvodnil, prečo je na riadne užívanie letnej kuchyne s prístreškom nevyhnutné obmedzenie vlastníckeho práva v podobe prejazdu motorovým vozidlom. Pokiaľ mieni v budúcnosti žalovaný predmetnú stavbu užívať iným spôsobom ako letnú kuchyňu, ako elektrotechnickú dielňu, v zastavanom území medzi rodinnými domami z hľadiska územného rozhodnutia je to otáznave a navyše je to pre súd irelevantné, nakoľko podľa skutkového stavu veci ku dňu vyhlásenia rozsudku sa jedná o letnú kuchyňu. Rovnako z rozhodnutia nie je zjavné, prečo je nutné na riadne užívanie novovznikajúcej parcely žalovaným zriadenie vecného bremena spočívajúce v práve prejazdu motorovým vozidlom do 3,5 t. Práve táto skutočnosť bola medzi stranami sporná a preto na ňu rozhodnutie súdu malo dať náležitú odpoveď. Vo vzťahu k návrhu žalobcu, aby súd zriadil vecné bremeno na novovznikajúcej parc. č. 1516/339, ktorú prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného, súd nezriadenie vecného bremena vôbec nezdôvodnil. Teda nezdôvodnil prečo žalobcovi svojím rozsudkom znemožnil prechod na parc. č. 1516/179 v jeho vlastníctve, na ktorú mal dosiahť zabezpečený prechod cez parc. č. 1516/134. Súd prvej inštancie tak vôbec nepostupoval v súlade s požiadavkou rovnomerného obmedzenia vlastníkov novovznikajúcich nehnuteľností a rozhodnutie v tomto smere náležite nezdôvodnil. Súd prvej inštancie naproti tomu rozhodnutie založil na nezmyselnej argumentácii, keď uviedol, že zriadenie vecného bremena je primerané, lebo právo prejazdu motorovým vozidlom žalovaný bude využívať len príležitostne. Žalovaný v zmysle napadnutého rozsudku bude môcť právo prejazdu využívať neobmedzene kedykoľvek v takom rozsahu, v akom je zriadené. Či k tomu bude dochádzať príležitostne alebo nie, nemôže súd vopred vedieť. V tomto bode žalobca uzavrel, že súd bez náležitého odôvodnenia rozhodol jednostranne v prospech žalobcu absurdným spôsobom.

12. V bode 2 odvolania žalobca namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v dôsledku toho, že zriadil vecné bremeno v prospech žalovaného. V konaní o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva nie je možné zriadiť vecné bremeno in personam. Navyše použitý geometrický plán novovznikajúcu parc. č. 1516/339, ktorá bola prikázaná do výlučného vlastníctva žalovaného vôbec „neidentifikuje“.

13. V tretej časti odvolania odvolateľ namietal, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Je tomu tak v tvrdení, že žalovaný sa stal podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti v roku 2011 a do tej doby užíval nehnuteľnosť spôsobom, že cez pozemok prechádzal pešo, motorovým vozidlom a využíval vodu zo studne. Takéto skutkové tvrdenie súdu prvej inštancie podľa odvolateľa nie je správne a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, keďže žalovaný predtým, ako sa stal podielovým spoluvlastníkom túto nehnuteľnosť nevyužíval. Vlastnícke právo nadobudol až v roku 2017 a v roku 2011 mal len 17 rokov. Odvolateľ namietal tiež skutkové tvrdenie súdu, že zriadenie vecného bremena je primerané, lebo žalovaný toto oprávnenie bude využívať len príležitostne. To je iba domnienkou, ktorá nemôže byť skutočnosťou vyplývajúcou z vykonaného dokazovania. Namietal tiež skutkové tvrdenie súdu, že zriadil vecné bremeno k právu čerpať vodu zo studne, nakoľko by žalovaný musel vynaložiť finančné prostriedky na zriadenie studne a okrem toho zabezpečiť prívod vody na nový pozemok. V tomto bode žalobca namietal, že súd prvej inštancie naopak sa vôbec nezaoberal skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci a to prečo na užívanie novovzniknutej nehnuteľnosti žalovaným, v súlade s účelom a spôsobom využitia zapísanom na LV a určeným územným plánom, je potrebné zabezpečiť vecné bremeno spočívajúce v prejazde motorovým vozidlom a v akom rozsahu bude predstavovať obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu, či mu ne/bude brániť v riadnom užívaní novovzniknutej nehnuteľnosti a príslušného domu, ak bude mať na nádvori domu vo vzdialenosti 1,5 m od vstupných dverí zabezpečiť trvalú prejazdnosť motorovým vozidlom, akým spôsobom takéto

obmedzenie znehodnotí jeho nehnuteľnosť a možnosť užívať ju na bývanie, keď na prevažnú časť novovzniknutej nehnuteľnosti v jeho vlastníctve nebude môcť postaviť ani plastovú stoličku. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nezisťoval skutočnosti podstatné pre rozhodnutie a naopak svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré pre rozhodnutie nie sú podstatné a rozhodujúce, navyše tieto skutkové zistenia v popísanom smere sú nesprávne a nepravdivé a nevyplývajú z vykonaného dokazovania.

14. V bode 4 odvolania sa odvolateľ zameril na odvolací dôvod, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd prvej inštancie podľa neho nesprávne vyložil § 142 ods. 1 a 3 OZ. V bode 24. napadnutého rozsudku súd uvádza, že v danom prípade bol viazaný žalobou, čím neaplikoval § 216 ods. 2 CSP. Nesprávne vyložil a aplikoval aj ust. § 142 ods. 1 a 3 OZ, pokiaľ v prospech žalovaného napadnutým rozsudkom zriadil vecné bremeno in personam a nehodnotil skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o zriadení žalovaným požadovaného vecného bremena, ale toto založil na skutočnostiach nedôležitých, sčasti nepravdivých a čiastočne na domnienkach. Napokon nesprávnou aplikáciou citovaného ustanovenia súd rozhodol zrejme jednostranne v prospech žalovaného, keď žalobcovi nezriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez druhú novovznikajúcu parcelu, čím mu znemožnil akýkoľvek prístup k parc. č. 1516/176, ktorý mal dosiaľ zabezpečený práve cez vyporiadavaný pozemok. Napokon súd prvej inštancie v rozsudku zriadil aj právo čerpať vodu zo stupne identifikované označeným geometrickým plánom, pričom predmetný geometrický plán toto právo čerpať vodu zo studne vôbec nijako neidentifikuje.

15. Žalovaný odvolanie nepodal. K doručenému odvolaniu žalobcu predložil prostredníctvom svojho právneho zastúpenia písomné vyjadrenie, ktorým navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. ako vecne správny potvrdil a výrok II. podľa § 388 CSP zmenil tak, že vecné bremeno zriadi v prospech každodobého vlastníka parc. č. 1516/362.

16. Žalovaný uviedol, že preskúmaný rozsudok považuje za vecne správny a dostatočne odôvodnený. Podľa jeho názoru nie je možné rozsudok zrušiť na základe odvolania podaného žalobcom. Uviedol, že rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania a právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný. Predmetným rozhodnutím nedošlo a nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, pretože súd sa zaoberal všetkými zásadnými a podstatnými otázkami v konaní, pričom tieto náležite vysvetlil a odôvodnil.

17. Žalovaný od začiatku uvádzal dostatok skutkových aj právnych dôvodov, pre ktoré žiadal zriadiť vecné bremeno v práve prejazdu cez parc. č. 1516/134, pričom zdôrazňoval, že na parc. č. 1516/351 sa nachádza nehnuteľnosť, ku ktorej potrebuje mať prístup aj s motorovým vozidlom a taktiež mu novovzniknutá parcela slúžila na odparkovanie tohto vozidla. Predmetným motorovým vozidlom, prípadne s príviesnym vozíkom, si tak žalovaný mohol priviezť potrebné elektrotechnická náradie, vyvážiť odpad a dovážať ďalšie veci, pričom preukázal, že prejazd motorovým vozidlom je nevyhnutný. Bolo by zjavne neprimerané a nespravodlivé od žalovaného žiadať, aby si materiál nosil od brány až po jeho prístrešok na rukách. Žalobca ani raz v konaní nepoprel, že by žalovaný využíval prístrešok ako dielňu, hoci je evidovaná ako letná kuchyňa. Tvrdenia žalovaného je preto nutné považovať za nesporné. Aj pôvodní žalovaní (rodičia žalovaného) uvádzali a žalobca to nepoprel, že parc. č. 1516/362 užívali aj ako parkovacie plochy, pričom na tento účel by slúžila aj súčasnému žalovanému. Vyššie uvedenými preukázanými skutočnosťami potom súd prvej inštancie odôvodnil aj svoje rozhodnutie. Pokiaľ žalobca poukazuje na to, že súd rozhoduje na základe skutkového stavu v čase vyhlásenia rozsudku, potom je táto podmienka splnená, pretože sám žalovaný na pojednávaní 23.5.2019 uviedol, že na pozemku má uložený materiál, nakoľko je elektrotechnik a stavia si dielničku. Nemožno prehliadať, že žalovaný a predtým jeho rodičia predmetný pozemok užívali jednak pešo, ako aj motorovým vozidlom a čerpali aj vodu zo studne, pričom tento stav trval nepretržite viac ako 10 rokov. V konaní boli teda preukázané také dôvody, ktoré potrebu zriadenia vecného bremena spočívajúce v práve prejazdu motorovým vozidlom odôvodňovali. Zriadenie vecného bremena zodpovedá aj požiadavkám primeranosti, nakoľko sa nebude realizovať každý deň, ale podľa potreby žalovaného.

18. Pokiaľ žalobca súdu vyčíta, že nezriadil vecné bremeno na parc. č. 1516/362 v prospech žalobcu, hoci to navrhoval, uviedol, že žalobca zvolil nesprávny procesný prostriedok nápravy - ak výrok chýba, mal súdu zaslať návrh na doplnenie rozsudku podľa § 225 ods. 1 CSP. Strana sporu môže odvolaním

napadnúť iba výrok rozhodnutia, pričom v danom prípade výrok o zriadení vecného bremena v prospech žalobcu absentuje. Z povahy veci je teda odvolanie vylúčené.

19. Pokiaľ žalobca súdu vyčíta nesprávne skutkové zistenia, podľa žalovaného tieto odvolacie námietky sú nedôvodné. Ak súd v bode 28. odôvodnenia uvádza, že nehnuteľnosti aj do roku 2011 užíval žalovaný, ide o zjavnú chybu v písaní, navyiac v bode 5. odôvodnenia súd jasne uviedol, že pre zjednodušenie bude uvádzať „žalovaný“ aj v prípade, keď ešte v konaní vystupovali rodičia žalovaného. V súvislosti so zriadením vecného bremena spočívajúceho v práve čerpania vody zo studne, táto bola zo strany žalovaného a jeho predchodcov užívaná dlhodobo a bez obmedzenia. Žalovaný predložil listiny, ktoré sa týkali ceny za vykopanie studne, ktorá by sa pohybovala až vo výške niekoľko tisíc eur. Nie je potom zrejmé, prečo by žalovaný mal investovať vysoký obnos peňazí do vybudovania novej studne, keď sa na spoločnom pozemku jedna studňa nachádza a táto bola dlhodobo užívaná. Neexistuje právny ani skutkový dôvod na to, prečo by mala studňa pripadnúť do vlastníctva jedného spoluvlastníka bez akejkoľvek náhrady druhého spoluvlastníka. Žalovaný by si z tejto studne zabezpečil prívod vody jednoducho pomocou čerpadla alebo vedra v jeho vlastníctve, teda žiadne ďalšie náklady by vynakladať nemusel.

20. Z vyššie uvedených dôvodov žalovaný považoval odvolanie žalobcu za nedôvodné, resp. za nesprávny procesný prostriedok, ktorým sa domáha nápravy. Pokiaľ ide o skutočnosť, že súd zriadil vecné bremeno in personam v prospech žalovaného, tento formálny nedostatok môže napraviť aj odvolací súd, nakoľko táto vada neodôvodňuje zrušenie napadnutého rozsudku, nie je totiž potrebné doplniť dokazovanie, ani neboli porušené práva na spravodlivý proces strán sporu, resp. nenastala žiadna okolnosť uvedená v tomto ustanovení. Dodal, že žalovaný sa domáhal zriadenia vecného bremena pre každodobého vlastníka parc. č. 1516/362.

21. Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

22. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah podaného odvolania (§ 379 písm. c) CSP v spojení s § 142 OZ), v medziach daných dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je sčasti dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 388 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

23. Prioritne bolo potrebné sa vysporiadať s rozsahom účinkov podaného odvolania.

24. Podľa § 216 ods. 1 CSP súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. Podľa ods. 2 súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

25. V zmysle § 379 písm. c) CSP odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak určitý spôsob vypořádania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

26. Spôsob zrušenia a vypořádania podielového spoluvlastníctva pritom priamo vyplýva zo súdom prvej inštancie aplikovaného kogentného ust. § 142 ods. 1 OZ, ktorý upravuje jednotlivé spôsoby vypořádania podielového spoluvlastníctva a súčasne stanovuje aj ich poradie, ktoré je pre súd záväzný. V konaní o zrušenie a vypořádanie podielového spoluvlastníctva preto v zmysle § 216 ods. 2 CSP súd ani nie je viazaný návrhmi strán. A teda nebol správny záver súdu prvej inštancie v ods. 24. preskúmaného rozsudku, že v danom prípade je súd viazaný žalobou.

27. S poukazom na vyššie uvedené, keďže v tejto veci spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami sporu vyplýva z osobitného predpisu (z § 142 OZ), v zmysle cit. ust. § 379 písm. c) CSP, odvolací súd v tomto prípade nie je viazaný rozsahom podaného odvolania, teda ani jeho vymedzením zo strany žalobcu, že smeruje iba proti výroku II. o zriadení vecného bremena. Prieskumnej činnosti odvolacieho súdu teda podliehal celý rozsudok prvoinštančného súdu, včítane výroku I. o zrušení predmetného podielového spoluvlastníctva rozdelením.

28. Z cit. ust. § 216 ods. 2 CSP vyplýva, že v danom prípade súd nebol viazaný žalobným návrhom žalobcu, mohol ho prekročiť a prisúdiť viac, aj iné, než čoho sa strany domáhali, keďže spôsob vyporiadania vzťahu medzi stranami vyplýval z osobitného ust. § 142 OZ. Súd teda v danom prípade bol povinný ex offa aj bez návrhu posúdiť potrebu zriadenia vecného bremena v prospech žalobcu cez parcelu majúcu pripadnúť žalovanému č. 1516/361 na prechod k parcele žalobcu č. 1516/179. Keď súd toto vecné bremeno nezriadil treba mať za to, že ho nemienil zriadiť, hoci tento svoj postoj v odôvodnení preskúmaného rozsudku nezdôvodnil. Vzhľadom na to nie je možné tvrdiť, že súd v rozsudku nerozhodol o niektorej časti predmetu konania, v dôsledku čoho by mal o tejto otázke rozhodnúť doplnčiacim rozsudkom, ako to namietal žalovaný. Žalobcom podané odvolanie sa vzhľadom na vyššie uvedené preto vzťahuje aj na nezriadenie uvedeného vecného bremena v prospech žalobcu.

29. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo komplexne posúdiť celý rozsudok prvoinštančného súdu vo všetkých jeho výrokoch, vychádzajúc pritom z odvolacích dôvodov uplatnených žalobcom, a posúdiť zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva strán k dotknutej nehnuteľnosti v súlade s ust. § 142 OZ.

30. Prioritne bolo potrebné vychádzať z toho, že v zmysle § 142 ods. 3 OZ vecné bremeno k novovzniknutej nehnuteľnosti môže súd zriadiť v prospech vlastníka inej novovzniknutej nehnuteľnosti. Je teda zrejmé, že toto vecné bremeno je spojené s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti (in rem) a nie je spojené s určitou konkrétnou osobou (in personam). Preto pokiaľ súd prvej inštancie vo výroku II. zriadil predmetné vecné bremeno „v prospech žalovaného“ nerozhodol správne a postupoval v rozpore s citovaným ustanovením.

31. Je potrebné prisvedčiť odvolateľovi aj v tom, že súd prvej inštancie v odôvodnení preskúmaného rozsudku vôbec neuviedol z akých dôvodov vo výroku II. zriadil k novovzniknutej parcele vecné bremeno v prospech žalovaného spočívajúce v práve prejazdu motorovým vozidlom do 3,5 t. Odôvodnenie rozsudku v tomto smere úplne absentuje. Nie je preto zrejmé aké skutočnosti či okolnosti súd prvej inštancie pri tejto časti rozhodnutia zohľadnil a prečo zriadenie vecného bremena v prospech žalovaného v rozsahu prejazdu motorovým vozidlom a práve do hmotnosti 3,5 t považoval za potrebné.

32. Z výroku II. preskúmaného rozsudku a z jeho odôvodnenia tiež vyplýva, že súd prvej inštancie zriadil vecné bremeno iba v prospech žalovaného týkajúce sa novovzniknutej parcely majúcej pripadnúť žalobcovi č. 1516/134, pričom nechal bez povšimnutia otázku zriadenia vecného bremena prechodu cez novovzniknutú parc. č. 1516/362 majúcu pripadnúť žalovanému, ktoré by zabezpečilo prechod žalobcu k parc. č. 1516/179 nachádzajúcej sa za parc. č. 1516/362, ku ktorej parc. č. 1516/179 žalobca nemá iný prístup, len cez parc. č. 1516/362. Žalobca pritom zriadenie tohto vecného bremena navrhol, aj v súdom prvej inštancie použitom geometrickom pláne č. 5-8/2019 je zrejme zakreslené, avšak súd sa s touto otázkou v odôvodnení preskúmaného rozsudku vôbec nijako nevysporiadal. Uvažovať o zriadení predmetného vecného bremena bolo pritom nevyhnutné, keďže zrušením a vyporiadanim podielového spoluvlastníctva strán k pôvodnej parc. č. 1516/134 tak, že žalovaný nadobudol do výlučného vlastníctva parc. č. 1516/362, cez ktorú jedinú je možný prechod k parcele žalobcu č. 1516/179, žalobca by stratil akýkoľvek prechod k svojej nehnuteľnosti.

33. Je tiež potrebné prisvedčiť odvolateľovi, že argumentácia súdu prvej inštancie, že zriadené vecné bremeno bude žalovaný využívať len príležitostne ako uvádza, neobstojí, keďže sa týka jednak budúceho konania žalovaného, ktoré nemožno predpovedať a jednak po zriadení vecného bremena bude mať oprávnenie užívať ho neobmedzene, v rozsahu v akom bude zriadené. K námietke odvolateľa, že súd dospel k absurdnému skutkovému zisteniu, keď uviedol, že žalovaný sa stal podielovým spoluvlastníctvom k nehnuteľnosti v roku 2011 a do tej doby užíval nehnuteľnosť spôsobom, že cez pozemok prechádzal, sa žiada poukázať na ods. 5 preskúmaného rozsudku, kde súd v úvode odôvodnenia uviedol, že pre zjednodušenie bude uvádzať označenie žalovaný aj v prípade, že ešte v

konaní vystupovali rodičia žalovaného, čím je táto argumentácia súdu vysvetlená. Je pravdou tvrdenie odvolateľa, že právo čerpať vodu zo studne nebolo identifikované označeným geometrickým plánom a preto táto formulácia vo výroku II. preskúmaného rozsudku nie je presná, právo čerpať vodu zo studne malo byť zaradené až za označenie geometrického plánu. Je tiež pravdou, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení preskúmaného rozsudku bližšie nevenoval primeranosti zriadenia daného vecného bremena, neporovnával výhody a nevýhody z neho plynúce pre každú zo strán.

34. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

35. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

36. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

37. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

38. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

39. Odôvodnenie rozsudku súdu a primerane i uznesenia (§ 234 ods. 2 CSP) musí mať náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Nepostačuje uviesť iba všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých boli tieto skutkové zistenia vyvedené. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

40. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

41. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

42. V danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (neodôvodnením rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami) k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. S poukazom na mieru zlyhania súdu prvej inštancie, keď rozhodnutie fakticky v relevantných záveroch neodôvodnil, a zároveň vec aj nesprávne právne posúdil, čím sa stalo aj nepreskúmateľným, nie je dobre možné tento nedostatok napraviť až v druhoinštančnom konaní pred odvolacím súdom.

43. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, po vyčerpaní relevantných odvolacích argumentov uplatnených žalobcom, potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP, zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

44. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude ďalej postupovať v zmysle vyššie uvedených intencií, vo veci opätovne v súlade s ust. § 142 OZ rozhodnúť, pričom rozhodnutie je nevyhnutné vo všetkých jeho častiach náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2, 3, 4 CSP odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

45. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).